

החלק המסיים את הפרק המלמד שלי ועם ישראל מתוך רגעים בחיים (1948), ספרו האוטוביוגרפי של הסופר והמשורר א' אלמי (אליהו-חיים שעפס) (מיידיש: ישראלה בקר):

[...] אני נזהר מאד מאנשים שנושאים תמיד על שפתיהם אידאלים של מפלגה, של עם, או של כלל האנושות. לעיתים קרובות, אנשים אלה, שמתמשים במושגים האידיאליסטיים הנאצלים הללו על כל צעד ושעל, אינם נותנים את ליבם כלל לאדם שעומד ממש לנגדם. לעיתים קרובות, הם מגלים כלפיו יחס בלתי הוגן וברוטלי. לעיתים קרובות, הם שליטים עריצים בתוך חוג המשפחה שלהם עצמם. ה"איזם" שלהם — סוציאליזם, נציונליזם, או הומניטריזם — הוא, לעיתים קרובות, מסך עשן, ערפל, שהם משתמשים בו כדי לכסות על מעשיהם המבישים כלפי יחידים שאיתם הם נמצאים בקשר.

החובה הראשונה, כך אני מאמין, היא כלפי היחיד. קולקטיב, רבים — עם, אנושות — הם מושגים מופשטים שאינם תובעים (מן המשתמש בהם — י"ב) דבר. אבל היחס אל היחיד — האדם לנגד עיניך — הוא הוא הדבר המחייב. את היחיד אי אפשר לפטור באמצעות מוזיקת-העתיד (הבטחות לעתיד — י"ב).

המלמד שלי (בחיידר — י"ב), אברהם יצחק, אהב, ללא ספק, את אלוהים, אהב את העם היהודי, אהב את ארץ ישראל — נשא את האהבות האלה על שפתיו באופן תדיר — אבל אל תלמידיו, ילדים יהודיים קטנים ועניים, התנהג באופן סדיסטי-ברוטאלי.

המלמד שלי לימד אותי שיעור לכל החיים. תמיד, למן השנים הראשונות לחיי, התבוננתי במעשיהם של "אידיאליסטים", התבוננתי בהתנהגותם בתוך משפחתם שלהם עצמם, כלפי אלו שעובדים איתם בצוותא, כלפי הכפופים להם — ולעיתים קרובות כלכך הפכתי נואש והמום!

דער מקור אויף יידיש — דער סוף פֿון מײַן מלמד און דאָס פֿאַלק ישראל פֿון מאָמענטן פֿון אַ לעבן (1948) פֿון א' אלמי (אליהו-חיים שעפס):

[...] איך בין זייער אָפּגעהיט מיט די לײַט, וואָס האָבן שטענדיק אויף זייערע ליפן פֿאַרטײַאידעאַליזם, פֿאַלק, אָדער מענטשהייט. אָט די לײַט וואָס וואָרפֿן זיך מיט די דאָזיקע פֿײַנע אידעאַליסטישע טערמינען, האָבן אָפֿט נישט די מינדסטע אײַנזעעניש מיט דעם יחיד האָרט בײַ זייער נאָז. זיי זענען אָפֿט אומגערעכט און ברוטאַל צו אים. זיי זענען אָפֿט טיראַנען אין זייער אייגענעם פֿאַמיליע־קרייז. זייער "איזם" — סאָציאַליזם, נאַציאָנאַליזם, אָדער הומאַניטאַריזם — זענען אָפֿט אַ רויך־פֿאַרהאַנג, אַ טומאַן, וואָס זיי באַנוצן, צו פֿאַרדעקן זייערע מיאוסע מעשים בנוגע יחידים, וואָס קומען מיט זיי אין קאָנטאַקט.

די ערשטע פֿליכט, האָלט איך, איז צום יחיד. קאָלעקטיוו, רבים — פֿאַלק, מענטשהייט — זענען אַבסטראַקטע טערמינען, וואָס זענען צו גאָרנישט מחייב. יחיד אָבער — דער מענטש פֿאַר די אויגן — ער איז מחייב. אים קאָן מען נישט אָפּפֿטרן מיט צוקונפט-מוזיק.

האָט דאָך מײַן מלמד, אַבֿרהם יצחק, ליב געהאַט גאָט, ליב געהאַט דאָס ייִדישע פֿאַלק, ליב געהאַט ארץ ישראל — כּסדר געהאַט די דאָזיקע ליבע אויף זײַנע ליפן — אָבער צו זײַנע תּלמידים, קלײנע און אַרײַמע ייִדישע קינדער, איז ער געווען סאָדיסטיש־ברוטאַל.

מײַן מלמד האָט מיך געלערנט אַ לעקציע אויפֿן גאַנצן לעבן. איך האָב, זינט יענע פֿריע יאָרן פֿון מײַן לעבן, זיך אַלעמאַל צוגעקוקט צו די מעשים פֿון "אידעאַליסטן", צו זייערע האַנדלונגען אין זייער אייגענער פֿאַמיליע, צו זייערע מיטאַרבעטער, צו זייערע אָנגעשטעלטע — און איך בין אַזוי אָפֿט אַנטוישט און שאַקירט געוואָרן!